

VEČER

9 17703501497119

TOREK, 25. JANUAR 2011 • ODGOVORNI UREDNIK: **TOMAŽ RANC** • PRVA ŠTEVILKA JE IZŠLA 9. MAJA 1945 • WWW.VEČER.COM • LXVII 20 (20.152) • CENA **1,10 EUR** (10 HRK)

bob dneva

Mag. Nastja Mulej: "Živimo v svetu, prepolnem informacij. Ni nam jih treba vedeti, ker jih lahko takoj najdemo. Moramo pa jih znati razumeti in z njimi razmišljati." Stran 13

DELNO JASNO

Zjutraj: **-5°** Čez dan: **2°**

torek, 25. januarja 2011

ZNANJE

"Morda od šole
pričakujemo preveč"

Šola vsega sama ne more postoriti, če je družbena klima taka, da otroku nenehno dopovedujemo, da je nemočen, ne bogljen, da potrebuje brez števila receptur, kako naj čustvuje, kako naj se obnaša

FRANJA ŽIŠT

O ovirah na poti do življenjske šole in o ustvarjanju novih poti in odnosov do učenja so minuli teden govorili na okrogli mizi Studia 12 v Ljubljani. Kako priti do šole, ki jo bodo učenci zapuščali bolj vedoželjni, ustvarjalni in odgovorni kot takrat, ko so vanjo vstopili, so razmišljali gostje razprave. Da lahko šola s tem, kakšne vrednote omogoča pridobiti mladim, te pripravljajo na svet, ki ga bodo znali voditi in upravljati na drug način kot sedanje generacije, je prepričan dekan Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani dr. Janez Krek.

"Zelo pomembno je, kakšna pričakovanja v vrstcu in šoli izražamo do učencev. Eden izmed osnovnih problemov današnjega sistema vzgoje in izobraževanja je ta, da si cilje postavljamo prenizko, da prehitro popuščamo pri tem, kaj pričakujemo od mladih. V prihodnje bi bilo smiselno te cilje postaviti višje in postavljati šolo, za katero lahko rečemo, da je resna šola," razmišlja Krek. Svoje besede ponazori z rezultati mednarodnih raziskav v znanju, pri katerih se ne pokaže trend, ki si ga želimo, to je, da bi se na lestvicah pomikali navzgor, poudari Krek. "Šolski sistem bi si moral postaviti zelo jasno določene cilje, naše mlade generacije morajo izkazati znanje, ki je blizu vrha razvitih držav." Deloma so ti problemi povezani z vzgojo, razmišlja dekan Pedagoške fakultete in dodaja, da so učitelji zaradi sprememb v družbi postavljeni v položaj, ko ne morejo "v zadostni meri na učence delovati vzgojno". Na tem področju se da še marsikaj postoriti, tudi v okviru zakonskih rešitev, je prepričan Krek.

Mlade spregledamo

O tem, kakšno šolo hočemo, je že doslej veliko razpravljala civilna pobuda s prav takšnim imenom. "Želimo si odlično šolo, dobro že imamo. Treba je le hoteti videti, kaj je dobro v njej. Želimo vedoželjnega učenca, radovednega, odgovornega. Prvi pogoj, da takšnega učenca ustvarimo, je učitelj, ki v največji meri na tega učenca deluje s svojim zgledom. Učitelj ne bi smel biti vsak. To je najpomembnejši poklic v naši družbi. V rokah ima škarje in platno, oblikuje prihodnost nas vseh, zato bi to morali biti le najboljši ljudje, njihova pedagoška pot prva izbira, zanjo pa se odločati tisti, ki se lahko izkažejo ne samo s strokovnim znanjem, ampak tudi s čustveno in socialno inteligentnostjo," razmišlja mag.

Učiteljski poklic je specifičen; skupaj z učencem greš na pot pridobivanja novega znanja in nikoli ne moreš jamčiti za rezultat, tudi učenec ne more, poudarja dr. Andreja Barle Lakota. (Marko Vanovšek)

Jožica Frigelj iz civilne iniciative Kakšno šolo hočemo.

Poti in načinov, da bi prišli do šole, kot si jo želimo, je zelo veliko, kar dokazujejo tudi zgodovina šolstva in večna vprašanja o šolstvu, razlaga direktorica urada za razvoj šolstva dr. Andreja Barle Lakota. "Zakaj nimamo končne rešitve? Morda od šole pričakujemo preveč, morda ji nalagamo preveč bremen. Da je tako, kaže tudi dejstvo, da je šola še edino oprijemalno središče, obvezna je za določeno populacijo," razmišlja predstavnica šolskega ministrstva, ki meni, da so pri predstavah o idealni šoli pogosto napačna predvsem izhodišča. "Ko si predstavljamo, kakšno šolo hočemo, si predstavljamo nekega idealiziranega človeka, ki ga hočemo narediti, izklesati," pravi Andreja Barle Lakota in dodaja, da pa se premalokrat spomnimo, da delamo z živim bitjem. "Mogoče mlade, njihov položaj, spregledamo in jih ocenjujemo glede na to, kako vidimo sebe, kakšno refleksijo o življenju imamo sami."

Siljenje v vlogo izgubljenega posameznika

V svetu že tečejo diskusije o tem, ali morda mladih ne silimo prepogosto v vlogo izgubljenega posameznika, ki je nesposoben narediti karkoli in ki mu mora vedno nekdo povedati, kaj naj naredi, pravi direktorica urada za razvoj šolstva. "Zagotovo je naloga šole, da to preseže. Predvsem tako, da učenca opomodi, da je sposoben sprejemati izzive sodobnega sveta, ki je vedno bolj kompleksen. To pa lahko stori z znanjem, s katerimi je sposoben izzive premagovati."

Učiteljski poklic je pri tem zagotovo specifičen, poudari govornica. "Skupaj z učencem greš na pot pridobivanja novega znanja in nikoli ne moreš jamčiti za rezultat, tudi učenec ne more," poudari Barle Lakota. Učitelji imajo na tej točki premalo priznanja, da so sposobni sprejemanja profesionalnih odločitev in avtonomnosti, podobno se dogaja tudi pri zdravniškem poklicu, ko zdravniki nimajo več take ve-

ljave, kot so jo imeli nekoč, razmišlja govornica. Dodaja, da šole ni mogoče ocenjevati "vsepoprek". Od leta 2008 imamo v naših šolah ogromno evropskih projektov in celo v evropski komisiji ne morejo verjeti, kako so naše šole sposobne in kaj vse naredijo, razlaga Barle Lakota. Daleč od tega, da naša šola ne bi bila kakovostna, je pa trenutno ujeta v krč, v katerem iščemo nove oblike in modele organizacije šole, kjer bi lahko bil podprt učitelj, ki soustvarja skupaj z učencem varen prostor za učenje, je prepričana predstavnica ministrstva. "Zagotovo šola tega sama ne more postoriti, če je družbena klima taka, da otroku nenehno dopovedujemo, da je nemočen, ne bogljen, da potrebuje brez števila receptur, kako naj čustvuje, kako naj se obnaša, in mu nudimo premalo možnosti, da soustvarja prostor, da je soodgovoren za proces."

Namesto zgodovine kako vzeti kredit

V šolah potrebujemo več temeljitega, širokega in globalnega razmišljanja, je prepričana mag. Nastja Mulej, ki v Slovenijo prenaša metode razmišljanja, ki jih je razvil malteški zdravnik in psiholog de Bono. "Živimo v svetu, prepolnem informacij. Ni nam jih treba vedeti, ker jih lahko takoj najdemo. Moramo pa jih znati razumeti in z njimi razmišljati," razlaga Mulejeva, ki je prepričana, da bi morali otroci znati razmišljati bolj kreativno in ne po šolsko, kjer je na eno vprašanje možen en sam odgovor. Hkrati pa je treba dati več poudarka temu, kako življenje poteka danes, kako deluje trgovina, kako vzeti kredit, namesto da je toliko poudarka na zgodovini.

Dobro je, da je v šoli poudarjen tudi vzgojni moment, pa pravi Barbara Novak Škarja iz Šole čustvene inteligence. "Pomembno je, da sočasno s šolskim procesom poteka tudi osebni in čustveni razvoj človeka. Človek, ki nima dobrega občutka lastne vrednosti, ne more enakovredno sodelovati, biti ustvarjalen, ker ima vedno neki primanjkljaj."